

Ang. Miljöstödet för bevarandet av hotade husdjursraser

Sverige har genom FN:s *Konvention om Biologisk Mångfald* och *Interlaken-deklarationen för Djurgenetiska Resurser* påtagit sig ett ansvar för att hållbart nyttja och bevara de svenska husdjursraserna, för att ytterst trygga en långsiktigt säker livsmedelsförsörjning. För detta arbete har Jordbruksverket tagit fram handlingsplanen *Bevara, nyttja och utveckla – uthållig förvaltning av svenska husdjursraser 2010-2020*. Att dra in stöden för de hotade husdjursraserna riskerar att radera och göra irreparabla skador på det fram till nu åstadkomna bevarande- och mångfaldsarbetet, och står i rak motsats till handlingsplanen. De konsekvenser som ett indraget stöd utgör - för både enskilda djurägare och ideella föreningar som förvaltar våra husdjursgenetiska resurser - skall beaktas enligt handlingsplanen. Som verksamma inom detta område vill undertecknade föreningar varna för följande risker.

- Indragna resurser påverkar husdjurskötseln i Sverige

Den enskilda djurägaren har nyckelrollen i arbetet med att förvalta Sveriges husdjursgenetiska resurser. För de utrotningshotade lantraserna sker detta medelst ett bevarande snarare än utvecklande avelsarbete, vilket sällan lämpar sig inom en ekonomisk produktion. En extern finansiering är således avgörande för att bevarandearbetet skall kunna fortskrida, i synnerhet som dessa raser i regel hålls på småbruk och hobbylantbruk.

- Effekter på såväl natur- som kulturmiljöer kopplade till djurhållningen

Lantraserna har under lång tid anpassats till det diversifierade svenska klimatet. Att bevara denna genetiska bredd innebär ett säkerställande av att vi långsiktigt och hållbart kan producera livsmedel även i en oförutsedd framtid. Ett hållbart bevarande bör så långt möjligt ske i den för rasen ursprungliga miljön, "in situ", vilket innebär att vi med hjälp av dessa raser kan hålla vårt kulturlandskap med öppna betesmarker och en rik och varierad flora och fauna levande. Detta är inte möjligt med mer ensidigt avlade högavkastande raser då sådana naturbetesmarker inte är tillräckligt näringsrika för dem. Betandet av otillgängliga natur- och kulturmiljöer, ofta långt ifrån de stora lantbruken, bidrar också till en levande landsbygd.

- Allvarliga förluster i det genetiska materialet

Det faktiska ansvaret för bevarandeavveln av de utrotningshotade lantraserna vilar på enskilda djurhållare och ett indraget stöd till dessa kan leda till att det ekonomiska utfallet blir för lågt och att besättningar slaktas bort och ersätts av eller inkorsas med högpresterande produktionsraser. För att kunna säkerställa långsiktig överlevnad för en ras behövs tillräckligt stora populationer för att undvika inavel och genetisk drift. Även små avbräck i det genetiska materialet vore förödande för bevarandet av de redan utrotningshotade raserna och därmed den genetiska mångfalden.

- Kontrollerade avelsprogram och informationsspridning centralt för bevarandet

Bevarandearbetet sker genom hållande av levande djurpopulationer i långsiktigt hållbara avelsprogram. För att sprida kunskap och information och för att stötta de enskilda djurägarna i detta arbete samt för att kunna kontrollera och organisera avelsarbetet nationellt behövs de ideellt arbetande organisationer som lantrasföreningarna utgör. Detta arbete skulle omöjliggöras utan de ekonomiska stöden som till stor del finansierar föreningarnas verksamhet.

Det är av yttersta vikt att stödet för bevarande av utrotningshotade husdjursraser fortlöper – där nuvarande storlek och utformning utgör ett minimikrav – för att kunna möjliggöra uppfyllandet av Sveriges ingångna åtaganden avseende hållbart bevarande av biologisk mångfald.

Svenska Finullsföreningen

GutefårAkademin

Föreningen Gutefåret

Föreningen Svenska Allmogefår

Ryklubben

Jämtlands semin- och bockavelsförening

Svenska Fåravelsförbundet